

RODICA LAZĂR

pictură

Consiliul Județean Prahova

Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus“

Ploiești, Bulevardul Independenței nr.1, cod poștal: 100028

Telefon/Fax: +40-244.511.375

Telefon: +40-244.522.264

e-mail: office@artmuseum.ro

www.artmuseum.ro

ISBN: 978-606-8019-43-7

Selecția textelor și reproducerilor: Ion LAZĂR

Viziune grafică: Valter PARASCHIVESCU

DTP: Mariana DĂSCĂLACHE

Născută la Huși, județul Vaslui, în 1931 și decedată la București în 2009, a fost absolventă a Institutului de Arte Plastice la secția Artă Monumentală, clasa profesorilor Ștefan Constantinescu și Gheorghe Labin, în 1956. Mai târziu, în 1961 avea să devină cadru didactic la același Institut, catedra de Desen a secției de Pedagogie.

Ca artist plastic s-a impus printr-o susținută activitate în domeniul picturii de șevalet. Temele și subiectele artei sale denotă o lirică a metaforicii vizuale (*Balerină, Mireasă, Adolescentă, Corabie și cai, Peisaj de iarnă, Sălci, Natură statică cu vase de metal, Tanagre*), iar tratarea suprafeței pânzelor demonstrează o permanentă dorință de perfecționare, prin ștergeri repetate ale straturilor de culoare sau aplicarea unor glasiuri colorate, reluând peste timp tehnicile vechilor maeștri venețieni.

Expoziția omagială organizată la galeria Apollo în 2010 (conținând atât lucrări de maturitate cât și de tinerețe, pictură în ulei pe carton și pe pânză, desene, acuarele, pasteluri) a constituit o fericită rememorare a operei sale picturale și a adus în fața publicului imaginea bine încheagată și conturată a unei artiste de excepție în arta românească.

Despre pictura ei au scris în albume, articole și cataloage scriitorii, istoricii și teoreticienii de artă Dorana Coșoveanu, Irina Mavrodin, Petru Comarnescu, Mircea Grozdea, Cornel Radu Constantinescu, Radu Ionescu, Tudor Octavian, Virgil Mocanu, Octavian Barbosa, Cornel Tatai-Baltă, Dan Grigorescu și prozatorii Costache Olăreanu, Nicolae Cabel sau Mircea Horia Simionescu.

Ion LAZĂR, martie 2013

Bibliografie selectivă: **Mircea Grozdea** – *„Lazăr Rodica/Iacob“*, Ed. Meridiane, 1986; **Tudor Octavian** – *„Rodica și Iacob Lazăr“*, Ed. Coresi, 2007; **Dorana Coșoveanu** – *„Rodica Lazăr“*, Ed. Humanitas, 2006; **Tudor Postelnicu** – *„Pictura Rodicăi și a lui Iacob Lazăr“*, Ed. Antet, 2009; *Catalog retrospectiv „In memoriam – Rodica Lazăr“*, Ed. FildasArt, 2010, *„Grafica soților Lazăr“*, colectiv de autori, Ed. KartaGraphic, Ploiești, 2014.

Două destine artistice îngemănate: Rodica și Iacob Lazăr

Este greu să scrii despre doi artiști importanți ca **Rodica** și **Iacob Lazăr** după ce un critic de artă de talia doamnei Dorana Coșoveanu le-a dăruit două superbe albume-pereche (*Rodica Lazăr*, Editura Humanitas, 2006, și *Iacob Lazăr*, Editura Humanitas, 2006), apărute în condiții grafice absolut remarcabile. Nimic nu lipsește din aceste exhaustive cărți de artă: nici amplele repere biografice, nici o bibliografie completă, nici, mai ales, o atentă selecție a lucrărilor celor doi soți și artiști, uniți de opera lor în eternitate, selecție făcută nu numai cu un profund simț armonic și estetic, ci și cu sufletul. Și nu putem să nu remarcăm acutul respect pentru rigoare din cele două albume care se citesc/se privesc în filigran, de la subtilele trimiteri artistice și beletristice la detaliile anumitor lucrări.

Originari din aceeași Moldovă, dar provenind din medii sociale oarecum diferite, **Rodica** și **Iacob Lazăr** sunt obsedați de desen și de culoare încă din copilărie, urmează împreună Institutul de Arte „Nicolae Grigorescu” din București, la început la clasa de pictură, apoi la secția de artă monumentală, obțin primele comenzi, participă la cele dintâi expoziții, își cumpără o casă și își organizează acolo atelierele alăturate.

De atunci și până la dispariția **Rodicăi Lazăr**, în 2009, carierele lor artistice sunt exemplare: pictează și desenează mult și frumos, participă la numeroase expoziții personale (de regulă, împreună) și de grup în cele mai mari galerii de artă din țară și străinătate, obțin premii importante, lucrările lor sunt căutate, cu asiduitate, de colecționari din România și de peste hotare, iar **Rodica Lazăr** devine profesor la Institutul Pedagogic din București.

Am întâlnit puține destine atât de îngemănate, atât de armonice în evoluția lor, destine dublate de o perfectă cunoaștere a meseriei de pictor și grafician, de un profund simț al compoziției și culorii. Și, cu toate acestea, în pofida armoniei și temelor care-i apropie (cum ar fi peisajele din orașul natal al **Rodicăi Lazăr**, Huși), ei rămân două voci distincte, două manifestări ale unor viziuni diferite, ușor de recunoscut și de identificat pe simeze.

De la tanagrele, păsările, portretele și caii **Rodicăi Lazăr** la compozițiile și peisajele urbane ale lui **Iacob Lazăr**, pânzele irump de culori rafinate, fiecare element este la locul lui și două universuri paralele se nasc dintr-o realitate atent studiată.

Îngemănați în viață și în operă, doi mari artiști își cheamă nemurirea.

Florin SICOIE

„Fiecare lucrare reprezintă pentru mine o lume în sine, în măsura în care m-am obișnuit să consider că în interiorul fiecărei pânze există ceva de împlinit, un parcurs ce trebuie urmat până la limita finală, astfel încât - privind printre gene ca pentru un ultim control înainte ca lucrarea să părăsească atelierul – să pot spune: Merită și trebuie să continui! ... Căci prin pictură și numai prin pictură mă-înesc fără de apă, mă-ngrop fără de pământ, respir fără de aer și ard fără de foc, și mă salvez de oricare dată, în fiecare tablou.

Poate m-am jucat cu focul și m-am ars, dar am învățat să nu arăt lumii cenușa, ci flacăra.“

Din însemnările Rodicăi Lazăr, selectate de fiul ei

„Deschizând larg ferestrele privirii de dincolo și dinlăuntrul culorilor, ample secțiuni ale cerescului propuse de Rodica Lazăr în majoritatea cartoanelor și pânzelor sale, odată cu oferta bucuriei și cu dulcea căldură a sentimentului ce mă cuprinde, și de sfiala apropierii de recepția analitică mai întotdeauna însoțitoare (cum se face? Unde începe și unde se destramă misterul viziunii?), așa cum Poetul și-a administrat visul său, mă grăbesc să caut în ce loc anume a atins întregul cu o unică depunere de sfânt polen, spre a alege vederii mele diamantul energiilor definitorii și definitive.

Rar mi se întâmplă să simt atât de puternic nevoia scăderii (suspendării temporare) a tăișului critic, așa cum se iscă spontan în aceste momente, devenite de la prima vedere parte firească a propriului meu vis. În oglindă cercetându-mi fugitiv integritatea, nu-s puține clipele faste ale regăsirilor. Oricare artă (aici scrisă Artă) ca aceea practică o viață de om de Meșterul pe nume Rodica Lazăr, ghem de mătase și depozit de energii perfect conduse către puternice, ferme, totodată gingașe efecte rezultate ale unei gândiri ce înrudește vizualul cu tactilul, concretul cel mai necruțător cu evanescentul geometric bănuț pe-aproape – devine substanță, sens, expresie, abur al amintirii.

Un singur (electric) fior leagă culorile curcubeului: e acel fin simțământ ce refuză să cedeze un singur fulg din penajul lumii redevinute sonoritate și spectralitate pură.“

Mircea Horia Simionescu, „Efectul lentilelor paralele“, fragment din textul apărut în *Catalogul retrospectiv al expoziției Rodica Lazăr*, Galeria Apollo, oct. 2010

„Schițele Rodicăi Lazăr dau o măsură clară a creației ei: căutarea, autocontrolul și tendința permanentă de perfecționare. În aceste desene, uneori executate pe suprafețe minuscule, de optime de pagină, se simte întregul travaliu care a stat în spatele, și în umbra operei definitive, așa-zis finite, deși

artista făcea parte din familia pictorilor care consideră că o lucrare poate fi îmbunătățită la nesfârșit, dacă n-ar fi ghilotina timpului. Această artă tăcută a picturii se luptă, printre altele, dar poate cel mai mult, nu atât cu spațiul pe două dimensiuni al oglinzii – sau ferestrei – tabloului, cât cu scurgerea nisipului din clepsidra fiecăruia.

În aceste sumare exerciții ale desenului putem observa eterna pendulare între estetica epidermică a formelor și articularea lor interioară, angrenajul lor structural, la fel ca într-o arhitectură care trebuie să țină seama în primul rând de soliditatea și durabilitatea unei construcții, neuitând însă nici o clipă de armonia generală a ansamblului.

Expresia și emoția desenului la Rodica Lazăr se transmite instantaneu, reconstituind pagini memorabile și imemorabile, tot așa cum la manuscrisele poezilor sau la studiile compozitorilor clasici, care așterneau note pe portativ, revenind, ștergând, refăcând mereu, și mereu luând-o de la început, în dorința irepresibilă de-a ajunge să atingă punctul de fugă de la capătul orizontului.“

Ion Lazăr, „Desenele Rodicăi Lazăr“, extras dintr-un articol apărut în albumul *Grafica soților Lazăr*, Ed. KartaGraphic, Ploiești, ian. 2014

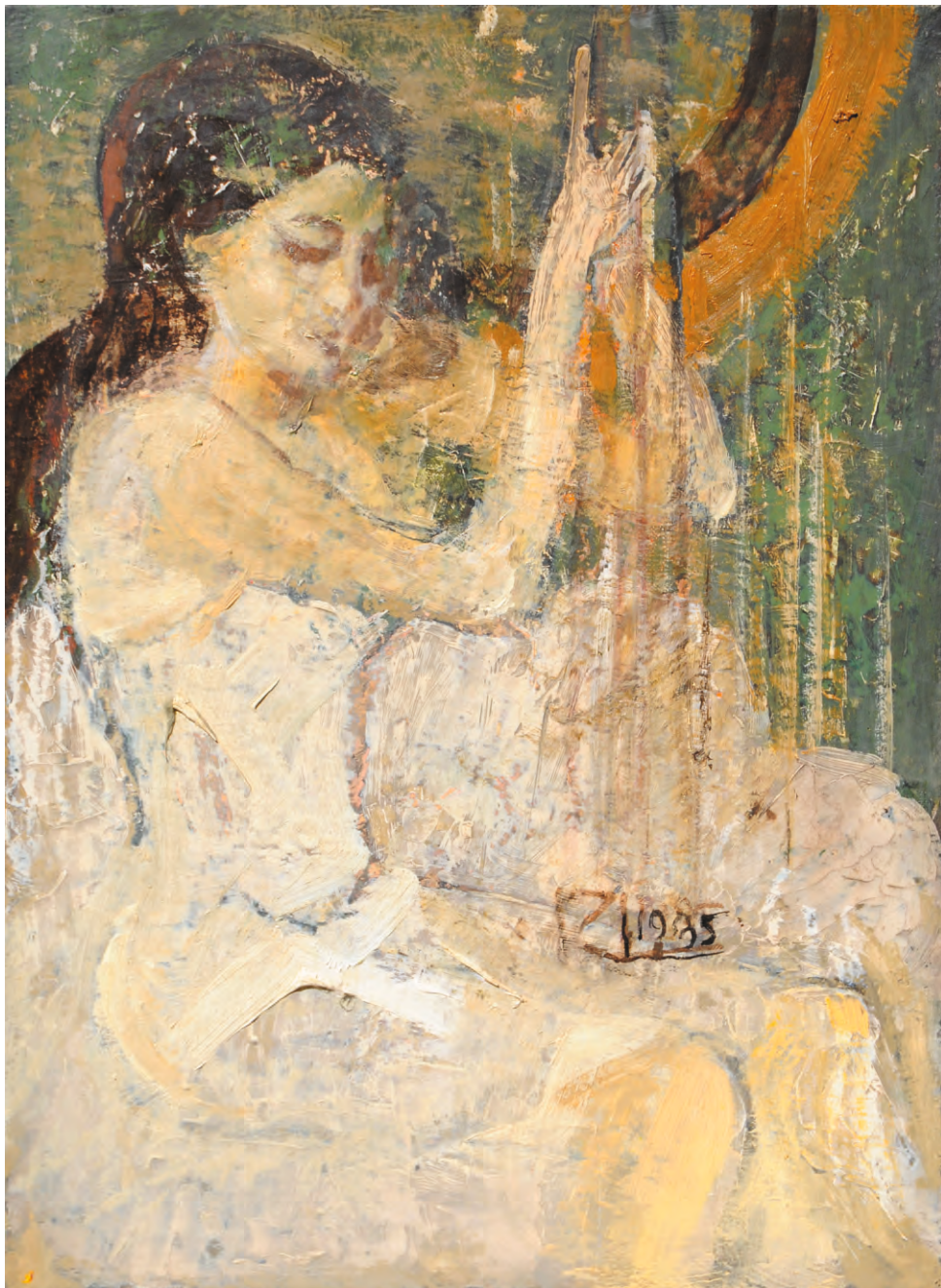
„De multe ori, urmărind opera unui plastician, te întrebi potrivit cărei complicate și fantastice rețete i s-a alcătuit miezul creator, structura inconfundabilă. Și cred că în ceea ce o privește pe Rodica Lazăr, pictura ei – prezentă de mai bine de 40 de ani pe simezele expozițiilor – este rezultatul unei culturi vizuale enorme. Asimilările selective continue au intrat într-o benefică alcătuire cu înzestrările lăuntrice, rezultatul fiind acel fericit metabolism artistic propriu, atât de armonios dirijat.

...Articulate într-un limbaj supraprofesionist, cu o exprimare sigură și nobilă, ea organizează temele preferate în capitole clare, la care se reîntoarce din timp în timp. Sunt serii de subiecte sau mai curând, «halte» artistice în care, pe măsură ce se structurează un anume orizont de așteptare, artista începe să proiecteze un altul, ce conține în germene noi provocări subiective, cu deschideri spre semnificații neașteptate.

Ai dori să «locuiești» în tablourile ei sau cel puțin să le aparții pentru un timp.

...Nu este vorba numai de statutul deținut de creatoare în elita picturii românești contemporane, dar mai cu seamă de dominanta sa elevat intelectuală și morală care au făcut din profesorul care a fost – un MODEL.“

Dorana Coșoveanu, 2001

Tânăra la harpă, ulei/pânză, 20x26 cm

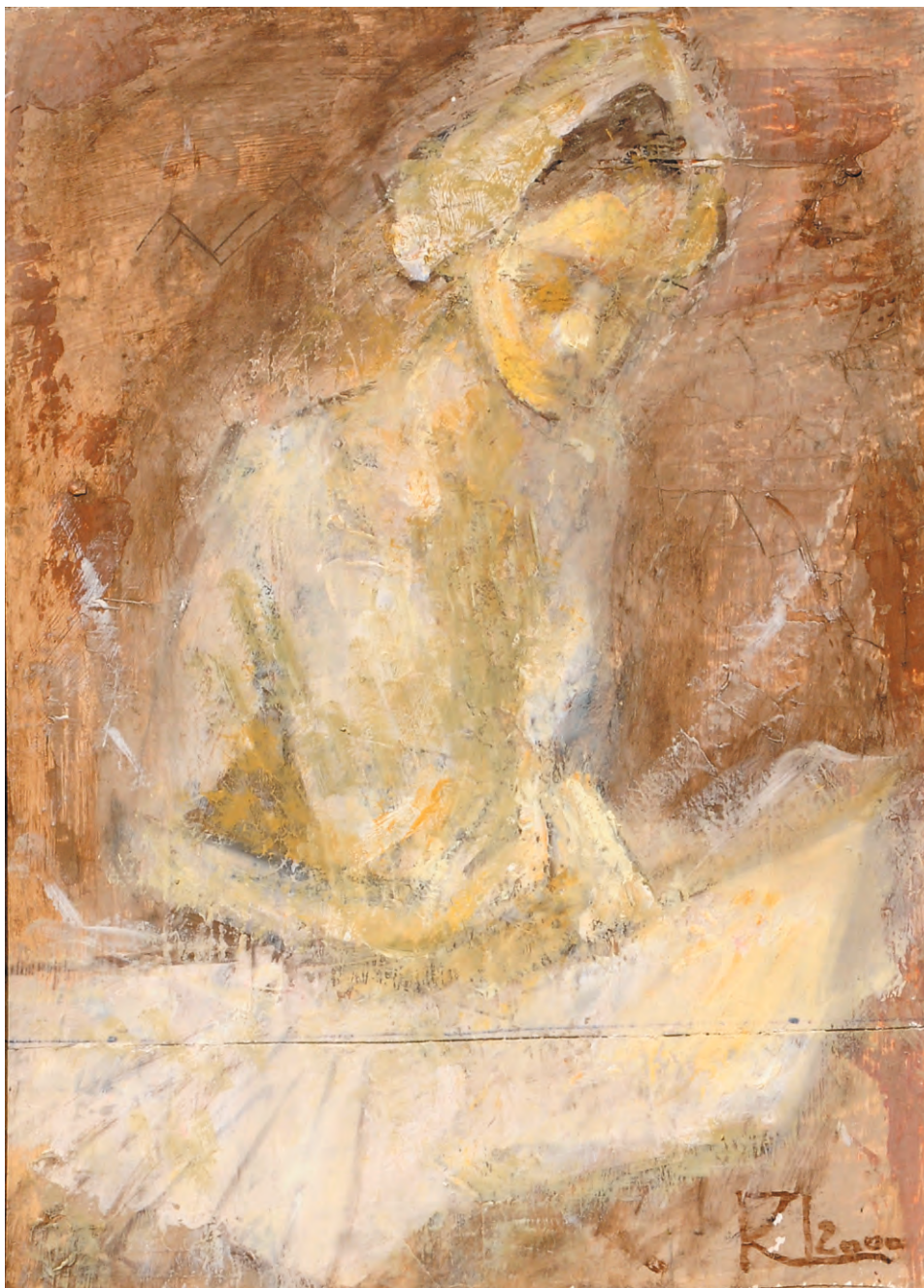
Vase metalice, ulei/pânză, 32x46 cm

Natură statică, ulei/pânză, 30x40 cm

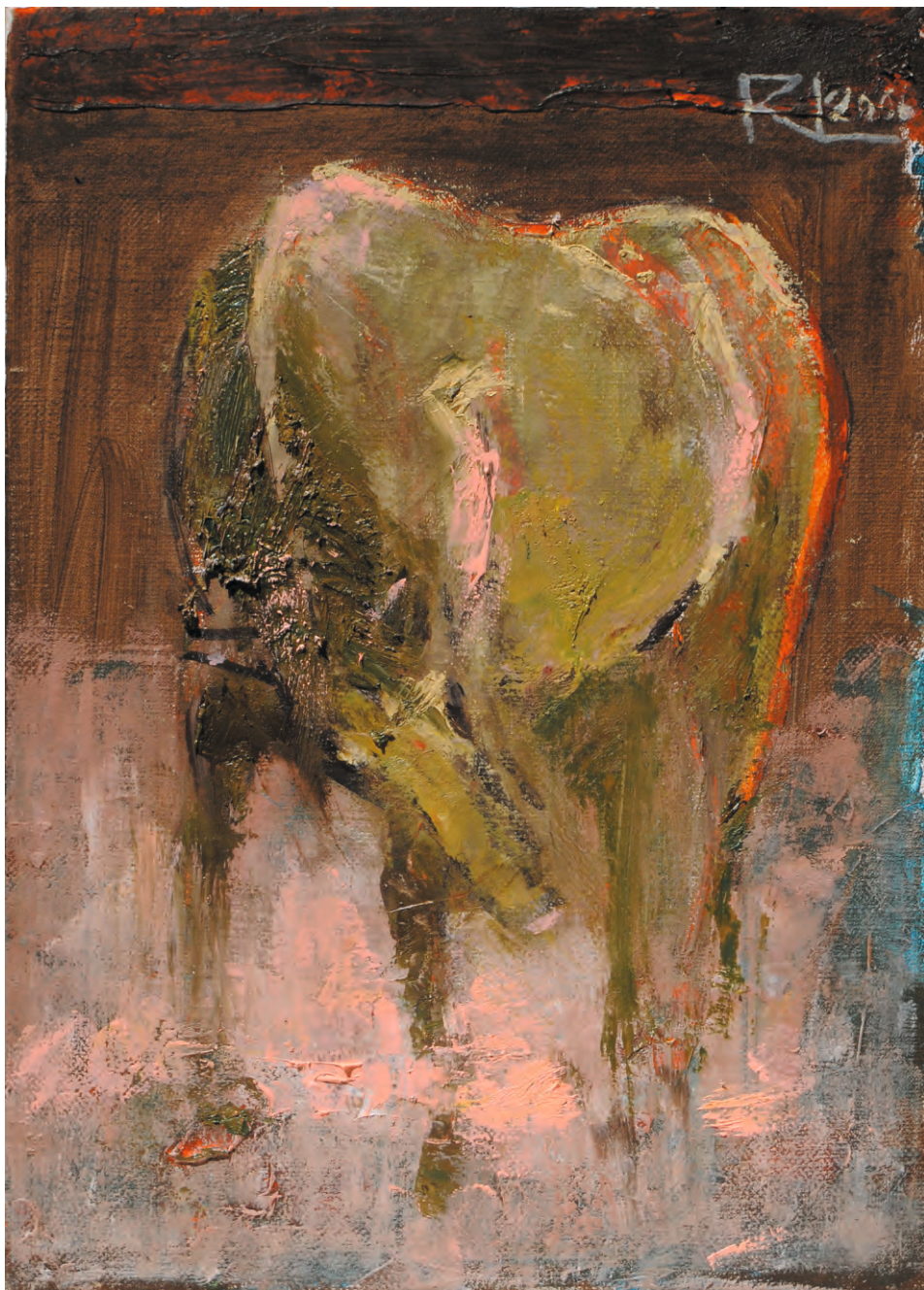
Corabia speranței, ulei/pânză, 50x55 cm

Balerină în repaos, ulei/pânză, 34x22 cm

Melancolie, ulei/pânză, 38x30 cm

Cal sălbatic, ulei/pânză, 55x33 cm

Cuplu de cai, ulei/pânză, 44x44 cm

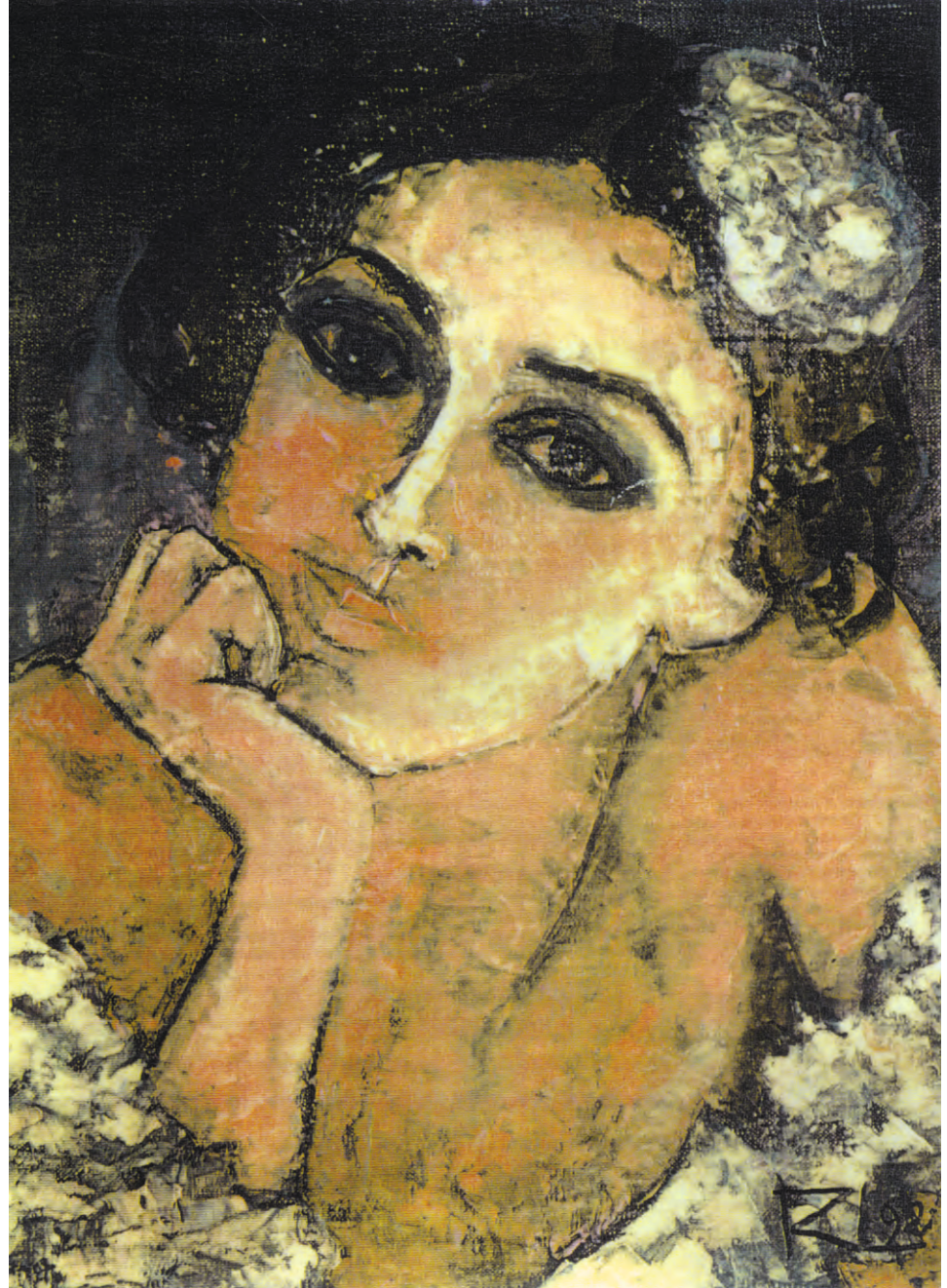
Vechiul București, ulei/carton, 46x32 cm

Fata cu floare, ulei/pânză, 55x28 cm

Candoare, ulei/pânză, 43x43 cm

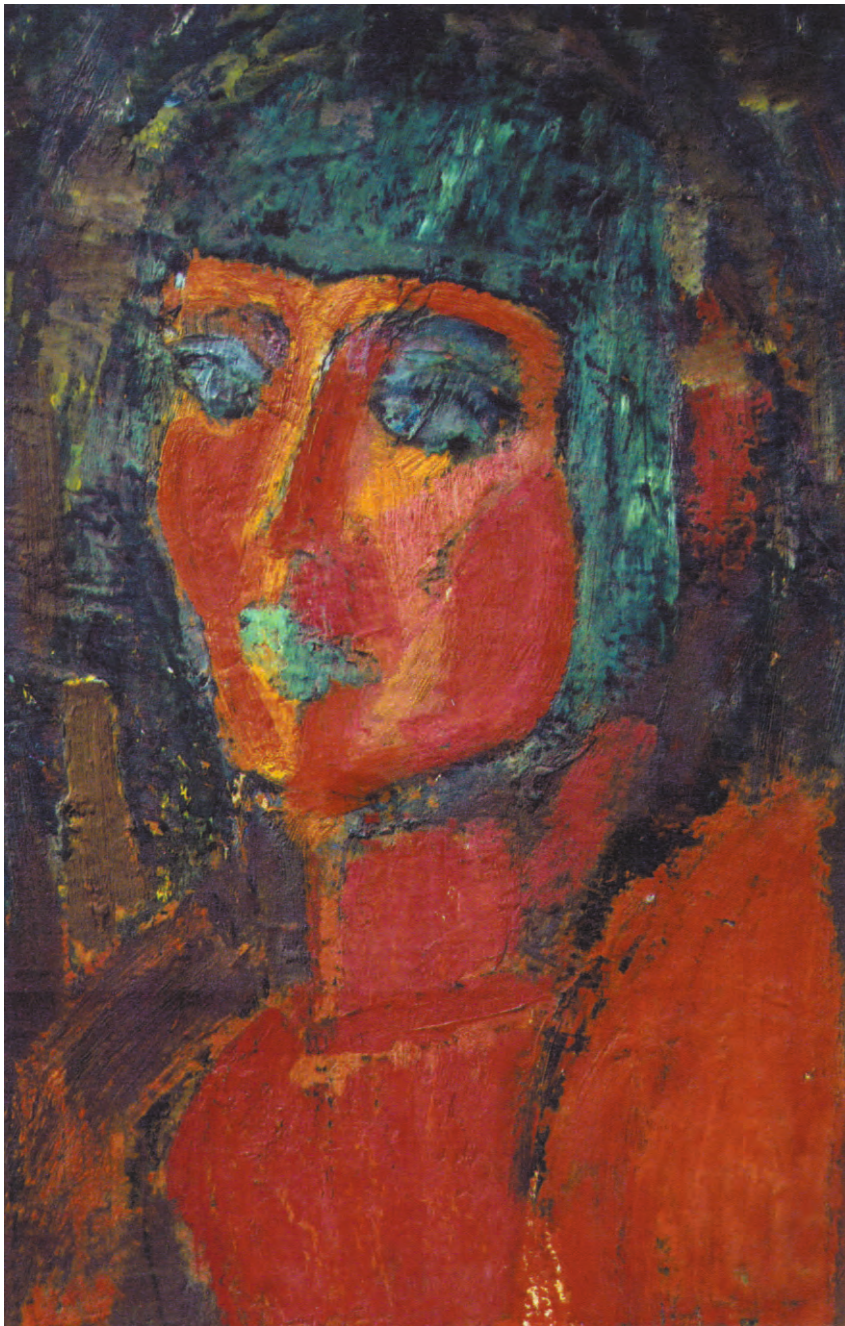
Meditație, ulei/pânză, 46x34 cm

Vedere pe fereastra atelierului, ulei/carton, 38x28 cm

Vase vechi, ulei/pânză, 30x40 cm

Autoportret 1963, ulei/carton, 34x26 cm